

DUHOVNO ŽIVLJENJE

78

Družinski
tečnik za
slovenske
izseljence

LA VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL
Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE
Weekly Review

LETO III AÑO
KNJIGA V. LIBRO

BUENOS AIRES
23 — II — 1935

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Splošna kulturna tedenska slovenska izseljenska družinska revija.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodepivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša:

- a) Za Republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severno-ameriške Združene države in Kanado, letno \$ 5.-- (arg. pap. pesov), milreis 20.--, severnoameriški \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.--.
- b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.-- (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.--, francoskih frankov 25.--, Lir 20.--, mark 4.50, holandskih gld. 2.50, švingov 10.--, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.--.

Da slehernemu omogočimo naročitev našega lista, sprejemamo na račun naročnine vsak znesek, tudi če nam ga pošljete v znamkah, in bomo pošiljali naročniku list dva meseca za vsak plačani peso.

Naročnino je najboljšje nakazati v argentinskih pesih m/n, bodisi v priporočenem pismu, bodisi potom bančnega čeka "sobre Buenos Aires", ali s poštanim girnom, ne pa z bančnimi čeki, ki se glasijo na tuje valute.

Buenos Aires -- Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires -- Banco Holandés, Umé Mitre 234. Kdor ima pri nji vlogo, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. -- J. Zivec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

Jugoslavija: Zadržna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta. s pripombo: za Dubovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 -- Banco (Nadaljevanje na 3. str. ovitka)

LA VIDA ESPIRITUAL
BUENOS AIRES, ARGENTINA
Avalos 250, U. Telef. 50 (Pat.) 3919.

Prof. dr. Fran Trdan, št. Vid nad Ljubljano:

Slike iz naše preteklosti

Uvod.

Takole mi je pisal gospod urednik Duhovnega življenja:

“Kar na kratko Vas prosim sodelovanja pri mojem listu. Njegov značaj boste najboljše spoznali iz nekaterih zadnjih števil, ki Vam jih pošiljam z isto pošto. Iz njih boste najboljše spoznali, kaj da sodi v list. Predvsem vidite, da je namenjen našim preprostim, pa ukaželjnim rojakom v tujini. Rad bi stvari, ki bi nas spominjale domovine in budile v naših sreih ljubezen do nje. Kdo bi mogel boljše pisati o teh rečeh, kakor profesor zgodovine in zemljepisja? Prosim Vas zato kratkih preglednih slik iz slovenske zgodovine in primernih slavospevov lepot slovenske zemlje...”

Tej hvalevredni želji hočem ustreči in bom v poedinah kratkih slikah razgrinjal pred čitatelje Duhovnega življenja našo slovensko preteklost. Skušal bom podati pregledno celotno sliko zgodovine slovenskega ljudstva in slovenske zemlje, četudi radi pičlo odmerjenega prostora le v glavnih obrisih.

Dragi izseljenci! Če je Amerika Vaša nevesta, naj ostane Slovenija Vaša mati, kakor je lepo dejal Vaš in naš rojak, zaslužni ameriški škof Trobec. Tega naj bi se slovenski izseljenci vsega sveta vedno zavedali! Naj bi ne oni sami, ne njihovi otroci, ne njihovih otrok otroci nikdar ne pozabili svoje matere domovine. Naj bi se njihove misli večkrat mudile pri nji. Naj bi z njo čutili, čustvovali, se z njo veselili in z njo jokali. H čemur naj obilno pripomore Vaš list Duhovno življenje in vsaj nekoliko tudi moje vrstice v njem.

1. Naša domovina v prazgodovinski dobi.

Še pred dobrimi sto leti so tudi izobraženi možje mislili, da so

Slovenci avtohtoni, to je, da že od pamtiveka prebivajo na sedanji slovenski zemlji. Teh misli je bil tudi naš slavni pesnik Valentin Vodnik, zato je pel: Od nekdanj stanuje tukaj moj rod, če ve kdo za družga, pove naj, odkod.

Danes je to mnenje zastarelo. Na podlagi starinskih izkopanin in zgodovinskih poročil grških in latinskih pisateljev so znanstveniki dognali, da so se naši predniki šele v drugi polovici 6. stoletja po Kristusu priselili v sedanje slovenske dežele. Seveda se to naseljevanje ni vršilo gladko in mirno ampak s silo. Prejšnji prebivalci so bili premagani in so se deloma izselili, deloma pa poslovenili in spojili z novimi pršeci v en narod. In tako so prvotni narodi polagoma izumrli, ostala so le še poedina imena rek in gorskih vrhov, neme a vekotrajne priče iz sive pradavnine.

Pa tudi v osrčju zemlje so zapustili prastari prebivalci naših krajev glasno govoreče spomihe, to so zasuti in še ne strohnjeni ostanki posod, orodja, orožja in nakitja, ki ga je izdeloval takozvani diluvialni ali pračlovek, da se je lažje ohranil, pa tudi izboljšal svoje življenjske pogoje.

S preiskovanjem in tolmačenjem takih prastarih izkopanin se dandanes ukvarjamo takozvani arheologi ali starinoslovci, ki nam nudijo več ali manj jasno sliko o življenju in delovanju pračloveka. Ta veda je še bolj mlada, komaj sto let ji je, vendar je zanimiva, ker nam odpira vsaj delni upogled v tiste prastare čase, o katerih molčita knjiga in povest.

Starinoslovci pravijo, da je ni kmalu na svetu dežele, ki bi bila glede prastarih izkopanin tako bogata, kakor je naša slovenska domovina. To je razumljivo. Naše dežele so že od nekdanj važno prehodno ozemlje med srednjo Evropo in Ogrsko nižino ter Jadranskim morjem, in predstavljaajo najživahnejšo prometno črto med severom in jugom, vzhodom in zahodom. Zato so v vseh velikih zgodovinskih dobah narodi iz sosednjih dežel silili v naše kraje in tako zapustili več ali manj sledov.

Človeški duh se je počasi razvijal. Vendar pa dobimo povsod, kjer je človek bival, znake, ki pričajo, da je človek že v najstarejših časih človek, ki je s svojim umom nadkriljeval vsa druga bitja na zemlji. Mnogi sicer menijo in tudi ue, da se je človek polagoma razvil iz živali, iz opice, toda resni učenjaki se s tem naziranjem ne strinjajo. Pred nekaj leti je umrl v Graecu vseučiliški profesor dr. Höernes, ki je slovel kot eden največjih arheologov sedanjega časa. Ta učenjak je trdil, da je zgoraj imenovani diluvialni ali pračlovek po svojem telesnem in duševnem ustroju popolnoma

podoben sedaj živečemu človeku. V svojem velikem delu "Prazgodovina človeka" piše na strani 45: "Pri pračloveku ne nahajamo nobenih opici podobnih znakov, nobene manjše lobanjske prostornine, nobenega živalskega oblikovanja obraza."

Omenil sem to zato, ker so našli okostje takega diluvialnega človeka v bližini Krapine, torej prav na meji slovenskega in hrvaškega ozemlja. Zadeli so nanj leta 1899, ko so v prastari podzemeljski jami, 20 m nad izvirom Krapinice pesek kopali. Gorjanovič, takratni ravnatelj zagrebškega muzeja, ki je vse okostje skrbno in temeljito preiskal, trdi, da je krapinski pračlovek okrog 30.000 let star.

Kako pa je živel? Zelo borno in preprosto. Pisati ni znal. Prebival je v skalnatih duplinah ali pa na holmih, ki so bili že po naravi utrjeni. Hranil se je z mesom ubitih živali, za orožje pa je uporabljal kamen, posebno kresilnik, ker je zaradi svoje trdote in lahkega oblikovanja najbolj pripraven za orodje. Tudi kosti ubitih živali so mu dobro došle za orožje in orodje, dočim si je z njihovimi kožami odeval telo. Zato imenujejo to najstarejšo dobo človeškega bivanja na zemlji kameno in jo zaradi večje ali manjše usovernosti izkopanih predmetov dele v dve poddobi: v starejšo ali z grško besedo paleolitsko imenovano ter mlajšo ali neolitsko. Časovno se te dobe ne dajo natanko določiti, ker ne nastopajo pa se tudi ne končavajo povsod ob istem času. Človek se je le polagoma selil, širil in množil ter iskal novih bivališč. Po slovenski zemlji, pravijo, je segala kamena doba nekako do leta 1900 pred Kristusom.

Slovenska zemlja je bila že v starokameni dobi obljudena. To misel potrjuje zgoraj omenjeni Krapinski človek in najnovejša najdba v jami Potočka zijalka na gori Olševi v Karavankah. Tu, menijo, je bila nekaka lovska postaja ljudstva, ki je po načinu nomadskih loveev stanovalo v podzemeljskih jamah. Kateremu človeškemu plemenu pa je to ljudstvo pripadalo, se ne da dognati.

Nekoliko jasnejšo sliko nam nudi mlajša ali neolitična doba. Neolitični človek je namreč že stalno naseljen živinorejec in poljedelec in prebiva najrajši ob vodah in močvirjih, pa tudi prirodne jame in votline so mu še zmiraj dobro došle.

Iz te dobe so posebno zanimive stavbe na koleh, tudi kolišča ali mostišča imenovane. To so bile lesene kočje, okrogle ali štirioglate, krite s slamo ali praprotjo in zgrajene na plitvih jezerih ali ob njih, da je bil človek varnejši pred sovražnimi napadi. Zname-

nite so te stavbe tudi zato, ker zro v njih početke državljanskega življenja.

Prve take stavbe so odkrili v Švici leta 1853, ko so jeli osuševati plitvine ondotnih jezer, na Ljubljanskem barju pa so zadeli nanje leta 1875, poleg njih so našli tudi mnogo orodja iz kamna, kosti in rogov.

Značilne za mlajšo kameno kulturo pri nas in drugod so glinaste posode s preprostimi okraski. Mnogi znaki kažejo že prve početke prometa in trgovine. Mrtve je neolitski človek pokopaval.

Sčasom je človek spoznal kovine ter jih pričel uporabljati v svojo korist. Izumil je vlivanje, kovanje in varjenje. Iz kovin je polagoma jel izdelovati tudi orodje in sicer najprej iz bakra. Ker je pa baker premehak, je napravil zlitino iz bakra in kositra in dobil bron, ki je za izdelovanje orodja posebno pripraven. Kamneni predmeti so jeli izginjati, njih mesto so prevzeli bronasti.

Doba bronja traja v naših krajih nekako do leta 1000 pr. Kr. Večja najdišča na slovenskih tleh so Črnomljiče in Jurka vas pri Novem mestu ter Zagorje ob Savi. Bron so izprva dobivali od zunaj, posebno iz Italije in Ogrske, kasneje so ga tudi sami izdelovali.

Okoli leta 1000 pred Kristusom je prišla v navado uporaba železa. Izprva so tudi železo uporabljali za okrasje, pozneje tudi za orodje in orožje. Kakor bron so tu tudi železo uvažali trgovci iz Italije in Grčije.

Človek kaže v tej dobi velik napredek. Plug je že znan. Hiše so deloma že zidane. Ob prometnih križiščih nastanejo obsežna gradišča. Nastale so tudi nekake plemenske države z vladarji na čelu.

Slovenski svet je v tej dobi že razmeroma gosto naseljen, posebno Kras, Dolenjska, Ljubljanska kotlina, Savska dolina med Sevnico in Brezicami ter Dravska dolina. Močne naselbine starejše železne ali tudi hallstattske dobe so bile tudi v okolici okrajev: Sv. Lucija pri Tolminu, Šmihel pri Postojni, Cerknica, Vače, Magdalenska gora pri Šmarju, Šmarjeta pri Novem mestu, Rovišče in Libenska gora pri Krškem, Mokronog in okolica, Podzemelj v Beli Krajini, Hajdina pri Ptujju, Poštela na Pohorju, Maribor, Ruše, Slovenjgradec, Breg pri Rožeku in okolica Beljaka.

(Dalje prihodnjič)

iz bajne Indije. Iz marmorja umetno izdelano okno v pagodi Khas Mahal (Delhi). Kakor je znano, živi v Indiji tudi več Slovencev. Naši jezuiti so prevzeli na primer eno celo veliko misijonsko pokrajino v svojo izključno oskrbo.

Lipetov bič

1. Na sejmju.

Ko je bil Šimnov Lipe iz Vrbe star dvanajst let, ga je oče vzel prvič s seboj na semenj v Kranj. Bilo je v zgodnji spomladi, na Gregorjevo, takrat ko se ptički ženijo. Gregorjev semenj je eden največjih semnjev v Kranju. Lipe se je že vso zimo veselil nanj. Že dolge tedne poprej je pripovedoval svoji družini, županovemu Lojzku in Čepunovi Metki, kaj bo vse tam videl in kaj jima bo iz semnja prinesel. Zadnji hip pa bi se mu bilo skoraj vse podrlo. Lipetova mati se je uprla, da bi sinko šel z očetom na daljno pot. Takrat bi se bila Lipetova mati in oče skoraj sprla radi tega.

“Ne, fanta ne pustim na semenj, samega in tako daleč”, je govorila mati Lucija.

“Sto zlomkov”, se je raztogotil oče Groga, “mar pojde fant sam, če pojde z menoj? Ali sem jaz nič? Seveda...”

“Ne, ne, saj ne mislim tako”, mu je hitro segla mati v besedo, “seveda ne pojde sam. Toda na semnju bo moral biti sam. S teboj vendar ne bo mogel biti, ko boš za živino barantal. In pa: sam veš kako je na semnju. Družčina te zvabi v gostilno in pred polnočjo te gotovo ne bo domov. Mar naj se fant že zdaj privadi pijančevanju in ponočevanju?”

“Hudirja”, je zdaj zarohnel oče Groga, “mar mi hočeš pijančevanje očitati? Ali mi zavidaš tisti kozarček pijače, ki ga moram

včasih spiti? Saj ga ne nalašč. Toda posel je posel in pri našem poslu brez pijače ne gre. Zmešetarjeno kupčijo je treba zaliti, sicer ne drži.”

“Vidiš, sam si priznal. Tudi jutri ne bo brez pijače. Res storiš bolje, če fanta ne jemlješ s seboj.”

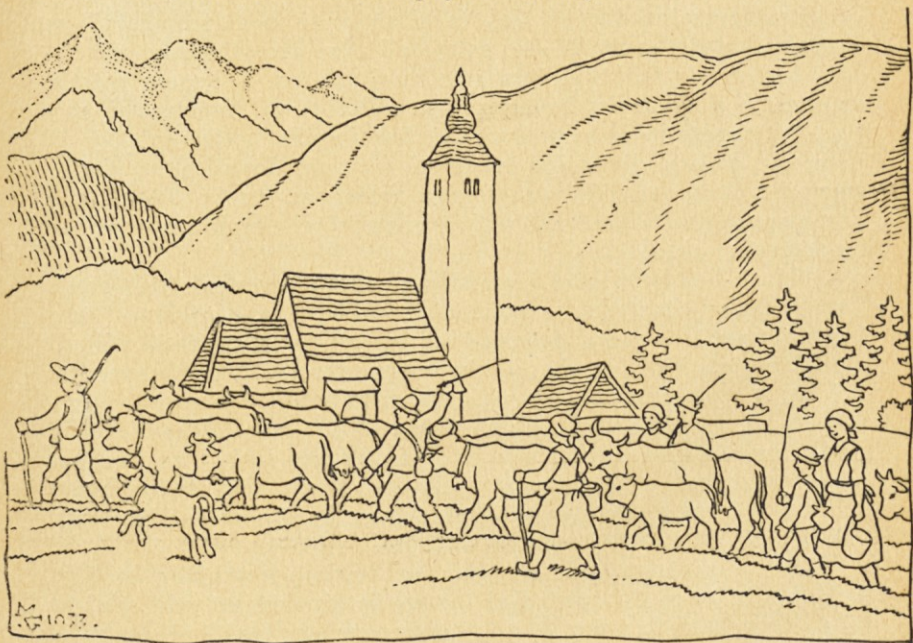
“To so same ženske marnje! Fant ima dvanajst let in se mora počasi privaditi poslu, če naj ga nekoč prevzame po meni.”

“O sveti Bog!” se je zgrozila mati Lucija. “Saj vendar ne misliš, da bi tudi Lipe šel kdaj za mešetarja?”

“Seveda mislim”, je odgovarjal oče Groga. To je lep poklic. Veliko se zasluži. In brez težave.”

“Še več pa zapravi. Sam veš, kako nam posestvo propada odkar si začel po semnjih pohajati. Groga, lepo te prosim, nehaj s tem poslom. In Lipeta jutri ne jemlji s seboj.”

“Če sem mu pa obljubil. Že v jeseni sem mu dovolil. Fant se je vso zimo veselil nanj in zdaj naj bi mu to veselje snedel. Kakor sem rekel, tako ostane: fant pojde z menoj.”

In tako je bilo sklenjeno, da pojde Šimnov Lipe drugega dne na Gregorjev semenj v Kranj.

Mati se je morala udati in tako je bilo sklenjeno, da pojde Šimnov Lipe drugega dne na Gregorjev semenj v Kranj.

Ali ste že bili kdaj na semnju v Kranju, dragi moji? To vam je življenje, vrvenje, prerivanje, kričanje in vpitje! Tu lahko vidiš vse in kupiš vse, seveda, če imaš kaj evenka v žepu. Kmetice prihajajo sem iz vse okolice, bližnje in daljne, da tam prodajo svoje pridelke: one iz Šenčurja, Visokega in daljnih Cerkelj; pa iz Zasavja, iz Mavčič, Jame, Hrastja in Čirčič; tiste iz tržiške doline, iz Nakljna, iz Dupelj in Križev; seveda jih ne manjka izpod Jošta, iz Besnice in Gorenje Save. One iz Stražišča in Bitnja imajo najbližje in so v Kranju že kar doma; povsod pa boš srečal tudi Žabničanke, o katerih trdijo zlobni jeziki, da so najbolj sitne.

V dolgih vrstah stoje razvrščene po trgu, vsaka pred seboj jerbese, košare, vreče ali kurnik. In vsaka glasno ponuja in hvali svoje blago in je vesela, če sama kaj proda in zavidna, če se sosedu posreči dobra kupčija.

In kaj vse prodajajo! Joj, če bi mogli to videti! Spomladi se skušajo, katera bo imela prej solato ali prve zeljne sadike, ali katera bo najdalj lahko stregla s sočnimi jabolki. V prvem poletju se skušajo z zgodnjim krompirčkom, fižolčkom, kumarcami, morejo tekrovati le še s kakovostjo: katera ima boljša jabolka in debelejšje kokoši. Vsak čas pa dobiš na trgu dovolj jaje, sladke smetane, okusnih sirčkov in lepega rumenega masla. Ta ali ona vam ponuja golobčke; kakšen fant pripelje celo svoje ljube zajčke na semenj.

Morda nas bodo bolj zanimali sejmarji s pisanimi stojnicami. Tam je čudovitih stvari na kupe. Čevlji taki in taki in blago vsake vrste, da sami ne veste, katero bi si izbrali, če vam ravno oče ali mati kupujeta hlače za zimo ali krilee za pomlad. In pa slaščice, to, to! Saj se vam sline cede v ustih, če samo mimo ene stojnice greste; pa jih je dolga vrsta, vsaka slajša od prejšnje. Medeni kolači, sladke napolitanke, turški med, kisli bonbončki in kaj vem še, kako se vsem tem dobrinam pravi! Hočeš ali ne, roka ti kar sama seže v žep in ga preišče, če vendarle kje ne najde boreža, da si privoščiš zanj vsaj najskromnejšo dobroto.

Lipe je začuden hodil po trgu gori in doli. Sveti Bog, to ti je življenje in to so dobrote! Kaj takega še živ dan ni videl. Saj je bil že na nekaterih semnjih, v Lescah na primer lani, tudi na božji poti na Brezjah je bil že večkrat. Tudi tam so lepi štanti, ampak kaj takega kakor tukaj pa še ne. To bo lahko doma pripovedoval Lojzku in Metki in še vsem drugim otrokom, kaj je videl! Le da

se je mati tako branila pustiti ga z očetom! Ali mu res ne privoščiti tega? Ampak oče, ta ga ima pa rad! Saj pa takega kot je njegov oče tudi ni. Kako veselo so ga zjutraj pozdravili znanci in prijatelji, ko sta sredi procesije vozov in vozičkov in živine in sejmarjev privozila k Jahaču na dvorišče! Kako so mu stiskali roke! In ko sta potem skupaj prišla na živinski trg, koliko ljudi je bilo takoj okoli njega! Še njega, Lipeta, so zaradi očeta hvalili, kakšen korenjak da je. O, na svetu je zares lepo!

Ustavil se je pred dobro založeno stojnico sredi trga. Z očmi je izbiral, kaj bi kupil. Brez odpustkov ne sme domov — Metki je obljubil meden štrukelj, Jošku pa konjička, takega, ki zadaj piska. Mame ne sme pozabiti, pa sebe seveda tudi ne.

Segel je v žep in otipal srebrni desetak, ki mu ga je mama zjutraj pred odhodom zavila v robec in stisnila v žep.

“Za odpustke”, mu je rekla, ko ga je spremljala na voz. “Pazi, da ne izgubiš... In še na očeta pazi”, je dodala čez hip, “in nase seveda tudi. Saj ne boš pil, Lipe, kaj ne, da ne. Obljubi mi, fant moj.”

Lipe ji je seveda obljubil, kaj bi ne. Mar je njemu pijača! Ampak vseeno ga ima tudi mati rada, ne samo oče. In še kako ga ima rada! Desetak mu je dala, in solzne oči je imela, ko ga je križala ob slovesu. Lipe ni vedel, čemu je mati jokala, ko je odhajal na semenj... no pa ženske so že take! Za vsako reč se emerijo. Oče vedno tako pravi. Seveda, če ga ne bi rada imela, se gotovo ne bi jokala, če gre za en dan z doma.

Izvelekel je iz žepa pisani robec in razvezal debeli voz. Srebrni novček se mu je zableščal na roki. Nabral si je poln robec slaščic, na štrukelj in na konjička ni pozabil — in še mu je ostalo za karte, za tiste, ki se jim pravi Črni Peter in ki jih je opazil v izložbi trgovine Ilirija. To se bodo doma gnetli okoli njega, ko jih jim bo kazal!

Kar glasno bi bil zavriskal, tako je bil vesel. Pogledal je na farni zvonik, koliko je ura. Enajst je kazalo. Enajst? Kaj bi še zdaj? Očeta še ne kaže iti iskat na živinski trg. Pred poldnem ne bo imel časa, mu je naročal, ko se je zjutraj poslavljal od njega in mu kazal, kod naj hodi, da se ne bo izgubil. Še enkrat je prehodil ves trg in se ustavil na zgornjem koncu, kjer je bil vrišč najglasnejši. Tam je stala pred svojim kurnikom zajetna kmetica, Grogecova Buna iz Žabnice, in je na vse grlo ponujala mestni gospej tolsto kokoško. “Kupite, gospa”, je hitela z vso vnemo, “kupi-

te tole putko. Ne veste, kako je pridna: en dan ne znese, en dan pa ne.”

“Hihih, en dan ne znese, en dan pa ne”, je bušnil Lipe, ki je stal poleg nje, v glasen grohot. Za njim se je smejala in grohotala vsa okolica; gospa ki ji je Buna ponujala putko, se je kar lomila smeja.

Buna je spoznala, kako nerodna ji je ušla. Divja se je spravila nad Lipeta. “Smrkavec nemarni, se boš ti iz poštenih ljudi norca delal!” In stegnila je roko, da bi mu navila ušesa. Pozabila pa je, da drži v njej kokoško. Seveda je putka veselo zakokodaj-sala, ko je začutila, da je prosta, in jo odfrfotala po trgu, sredi med jerbasi in košarami. Buna pa vsa nesrečna za njo. In Bog ve, če bi jo bila še dobila nazaj, da je ni vjel sam mestni policaj in jo izročil nesrečni Buni. Neki kmetici pa je nesrečna putka pre-

“Hihih, en dan ne znese, en dan pa ne”, je bušnil Lipe, ki je stal poleg nje.
v glasen krohot.

Ladja na poti v Južno Ameriko. Mesto in pristanišče Palma (Mallorea).

vrnila lonček smetane in gospod policaj je zahteval, da mora Buna plačati zanjo celega kovača. Celega kovača, pomislite! Buna je kar pihala. Toda braniti se ni mogla. Jezna je odštela tistih deset dinarjev. Potem pa je pobrala svoj jerbas, še enkrat zamahnila za Lipetom in jezna odkurila na drugi konec trga, kjer se je kmalu znova zaslišal njen glas, ko je drugim gospodinjam ponujala svojo putko.

“No, fant, to si pa imenitno naredil”, je rekla neka kmetica, ki je imela svoj jerbas poleg Buninega. “Dokler je ona tu, me sploh ne moremo prodajati, vse nas prevpije. Ná!”... in stlačila mu je v žep polno pest suhih hrušk.

Lipe se je zadovoljen smejal. Tako lahko še ni nikoli nobene stvari zaslužil. Začel je glodati trde hruške in se napotil na drugi konec trga.

Spomnil se je bil očetove obljube, da mu na semnju kupi bič. Pravi resnični bič! Ne takega iz palice in vrvice, kakršne si je sam delal na paši, ampak pravega, da bo z njim lahko pokal po vasi, kadar bo vozil. Seveda imajo doma že prav lep bič. Ampak ta je očetov in ga Lipe ne sme rabiti. Zato mu je oče obljubil, da mu bo zdaj na semnju kupil novega, prav samo zanj. Potem bo pa Lipe zares cel fant!

Urno je stopal po trgu in si ogledoval trgovine. Pred neko trgovino je opazil ob vratih cel zveženj samih bičev. Bili so beli, rdeči, pisani bičevniki z lepo zavozljanimi jermenimi. Lipe bi jih bil najrajši kar preizkusil, kateri lepše žvižga. Že je stopil na prag, pa se je prestrašil in se umaknil nazaj na cesto. Kar na oči si je izbral lep rdeč bičevnik z močnim zavozljanim jermenom. Nato se je obrnil in šel, da poišče očeta.

Mimogrede se je ozrl na uro. Kazaleca sta kazala že na pol ene.

Kako hitro mine čas na semnju! Kaj če ga oče ni čakal in mu je že ušel iz živinskega trga? Jadrno jo je ubral po strmem klanecu navzdol. Naravnost na sejmišče. Tam je še vedno vladal šum in trušč, ljudje so si ogledovali živino, jo tipali in barantali zanjo, ki je žeje in lakote mukala. Lipe se je zaman oziral in prerival skozi množico. Očeta ni bilo nikoder. Zazeblo ga je. Kje naj ga zdaj išče, sam, v tujem mestu?

(Dalje prihodnjič)

Profesor Janez Sever, Ljubljana :

Družba Sv. Mohorja

Zima je. Po mizah desetisočernih slovenskih družin leže mohorske knjige, te najdražje prijateljice našega ljudstva. Vsa družina, od najstarejšega do najmlajšega, jih še in še z veseljem jemlje v roke in prebira: ta koledar, oni večernice, tretji graničarsko povest, četrti zgodovino itd. Vsak je dobil svoje, gospodar kakor gospodinja, kmet kakor delavec, preprost človek kakor izobraženec. Tako zna samo Mohorjeva družba poskrbeti za svojo družino, za svoj narod. S čudovito milostjo je Bog blagoslovil našega svetega slovenskega škofa Antona Martina Slomška! Njegova družba že 82 let združuje vse Slovence v prav posebno občestvo, v njej smo eno vsi slovenski ljudje, najsi živimo doma v Jugoslaviji ali v Ameriki, Avstriji, Nemčiji, Franciji ali kjerkoli, vse nas najde in objema; le Slovencev pod Italijo v zadnjih letih ne more več sprejemati pod svoje okrilje. V Slomškovi Mohorjevi družbi je naš slovenski katoliški obraz najbolj izrazit. Ona ni samo najstarejša slovenska knjižna družba in izdajateljica, marveč tudi najmogočnejša predstaviteljica vsega našega katoliškega kulturnega udejstvovanja. Razmah, ki ga je doživela v zadnjih letih pod uredništvom župnika Fr. Finžgarja, brezdvomno najizrazitejšega slovenskega pisatelja, in njegovega naslednika vedno mladega dr. Jos. Pogačnika, je tako silen, da ga ni mogoče popisati v nekaterih kratkih besedah. Prav ga more presoditi le oni, ki ga pozna v vsej njegovi mnogostranosti. Kdor pozna Mohorjevo družbo iz predvojnih let, jo bo danes težko še spoznal. Ne samo po opremi svojih izdaj, marveč zlasti po svoji notranji t. j. po svoji programatični strani prekašajo edicije Mohorjeve družbe — redne in izredne — vse drugo, kar danes izhaja na Slovenskem.

Da se nekoliko oddolži spominu svojega velikega ustanovnika, škofu Slomšku, je Mohorjeva družba izdala med svojimi letošnjimi

rednimi knjigami knjigo, posvečeno delu in življenju tega našega svetega moža. Dr. Fr. Kovačič, profesor mariborskega bogoslovja, ki velja za najboljšega poznavavca Slomška, ga nam bo opisal v dveh knjigah. Letošnja knjiga obsega življenje in delovanje njegovo do imenovanja za škofa, dočim bo druga, ki bo izšla že prihodnje leto, obsegala škofovsko periodo Slomškovega življenja.

Letošnji zvezek Zgodovine slovenskega naroda, ki je že 12. v svoji vrsti, obravnava v glavnem leto 1848. To leto je za poznavanje novejšje slovenske zgodovine temeljnega pomena. S tem letom začenja prav za prav šele slovenska politična zgodovina. V tem letu smo si Slovenci postavili šele svoj narodno politični program (Združena Slovenija). Zgodovina slovenskega naroda je knjiga, ki jo mora sveto varovati vsaka naša družina. Slovenec, ki ne pozna preteklosti svojega naroda, je samo napol naš človek. Mohorjeva družba opravlja z izdajanjem te knjige neprecenljivo važno delo. Če moremo katero knjigo našemu ljudstvu s prav vsem srcem priporočiti, da jo bere in se uči iz nje, potem mu moramo priporočiti ravno Zgodovino slovenskega naroda. Zlasti mladina — doma in na tujem — naj bi jo rada prebiralala in si v njej iskala vzorov za svoje delo in življenje.

V znamenitih večernicah nadaljuje naš znani pisatelj Ivan Zorec svoje "Bele menihe". Naslov letošnje povesti je "Stiški svobodnjak". To je zgodovinska zgodba slovenskega svobodnjaka kmeta Trlepa, ki kot oče skrbi za svoje ljudi, ki jih varuje pred Turki, ki se bori proti samopašnim graščakom itd. V tej knjigi je v obliki povesti podan kos naše ljudske zgodovine iz turških časov. Kdor bo začel to knjigo brati, je ne bo prej odložil, dokler je ne bo prebral do konca.

Tretja knjiga, ki so jo letos prejeli mohorjani, so "Graničarji". To je povest iz najnovejšega časa in iz jugoslovansko-italijanske meje. V njem nam je naš mladi talentirani pisatelj Bogomir Magajna (rojen 1904. v Gornjih Vermah pri Divači, sedaj zdravnik v Ljubljani), ki ga mohorjani poznamo že iz njegovih prejšnjih del, ki jih je izdala Mohorjeva družba (Primorske novele 1932: Gornje mesto, 1932; Bratje in sestre, 1932), opisal življenje naših junakov na meji. Kar bo prav posebno zanimalo naše primorske rojake, je opis trpljenja onih naših ljudi, ki so pribežali v Jugoslavijo. Pisatelj sam je bil nekaj časa kot zdravnik med graničarji in je velik del povesti kos resničnih pisateljevih lastnih doživetij.

(Sledi na strani 210)

Simon Gregorčič:

K m e t s k i h i š i

H naši onstranski sliki.

Mogočna nisi, ne prostórna
In stavil te umetnik ní,
Bolj kot bogata si uborna,
Preprosta sejska hiša tí!

In vendar ne palač ogrómnih
In njih bleskú ne bom slavíl;
A tebi, dom seljakov skromnih,
Nesmrten venee rad bi zvíl.

Pač res ubóg si, mal, neznaten;
A dási mal in ne slovít,
Kakó ti nam si blagodaten,
Kakó za nas si znamenít!

Pomník le redek še se dviga,
Ki davnih nam je dní glasník,
Ti naša si najstarša knjiga,
Pravečen, živ nam spomeník.

Pravljíce, zgodbe praviš davne,
Ti v rékih čuvaš pramodróst,
Prade nam opevaš slavne,
In sre radóst in njih bridkóst.

Ti šege stare si ohranil,
Deduje jih po óči sin;
Le tí naš jezik si obranil,
Da ní zatrl nam ga tujčín.

Kar čas nam dal je davna leta,
Največ občeval nam si tí;
Kar zdaj nam daje in obeta,
Pod streho kmetsko nam zori.

Ta hiša nam je mati krušna,
Domovju steber je častít.
Iz kmetskih hiš nam hrana dušna,
Iz kmetskih hiš omíke svít!

Ne v hiš mogočnih jasnem sevi,
Ki mramornat jih krije krov, —
Pod nizko streho, v skrajni reví
Rojén rešník je vseh rodóv.

In ne v dvorinah bogatínov,
Kjer blesk zakladov te slepí, —
Kjer dom seljaških je trpínov,
Rešítve zor se nam žarí.

Kar mož nebesa so poslala,
Da večnih nas otmó grobóv, —
Vse mati kmetska je zibála,
Iz kmetskih so izšli domóv.

Od tam nam misleci globoki,
Od tam klicarji k nebu nam,
Od tam nam pesniki-proroki,
Za dom borilei vsi o dtam!

In vem, da to jim srečno vspeje,
Da spone vse nam razdrobé,
Da dni nam priboré jasneje,
Ter naše proslavé imé . . .

Zató ti slava peta bodi,
Oj zibel naših boljših dní,
Nebó ti tisoč sreč prisodi,
Ves blagoslov na té razlij.

Naj vedno mirno bi živela,
Nobe ne vzburjaj te vihár,
Ogiblji se gromóv te strela,
Zanašaj grozni ti požár.

Da srečno v vek si bivališče
Krepostnih žen, poštenih mož!
Daj Bog, ti slavnih mož rodišče,
Da zibel še slavnějšíh boš!

Kmečka hiša. Beri in pobožno preišljuj Gregorčičev slavospev slovenski kmečki hiši, ki ga prinašamo na sprednji strani kot najboljšo razlago naše današnje slike.

Nekaj posebnega pa je letošnji koledar. Slavko Pengov, eden naših najboljših slikarjev, ga je odel v povsem novo obleko, tako da smo ga komaj še spoznali. Naslovna stran platnic simbolično prikazuje štiri letne čase, pri vsakokratnem mesečnem kalendariju pa je ob robu razvrstil podobe najvažnejših svetnikov v onem mesecu. Vsebina koledarja je kakor vedno zelo pisana. Obsega zlasti dober pregled našega slovenskega posvetnega in verskega duhovnega življenja v preteklem koledarskem letu, in je zato prava kronika slovenskega žitja in bitja v letu 1934.

Tudi ostale knjige (izredne), ki jih dobe udje za doplačilo, so take, da jih mora biti vesel vsak naš človek. Morda se bomo ob eni ali drugi izmed njih v našem listu ob priložnosti še ustavili, za danes naj opozorimo samo na eno izmed mnogih lepih mohorjanskih lastnosti, za katero ima največ zaslug bivši urednik Finžgar, in ki zlasti nas, ki smo iz tega ali drugega vzroka zapustili svojo ožjo domovino, prav posebno veseli. Mohorjanski poverjeniki že nekaj let sem ob priliki vsakoletnega razdeljevanja knjig zbirajo pri udih takozvani slovenski kulturni dinar. Denar, ki se na ta način zbere, družba potem razdeli v obliki knjig med one slovenske ljudi, ki so raztreseni po svetu in ki so najbolj potrebni domače ljubezni. Družba se namreč dobro zaveda, da so v današnjih hudih časih ravno izseljenci najbolj potrebni moralne podpore iz domovine. Prav zato jim tudi v svojem koledarskem delu leto za letom posveča tople članke. Naj bi iz domovine izseljeni bratje in sestre po svojih močeh tudi sami skrbeli, da kulturni stiki med njimi in domovino nikdar ne prenehajo, ampak da se poglobijo in še bolj utrdijo, za kar se nam zdi, da bi bila katerakoli ustanova, ki bi bila primerna, kakor ravno naša Mohorjeva družba. Naj bi se naši ljudje v svoji novi domovini sami obrnili na družbo in ji svetovali, kaj žele in česa prav posebno potrebujejo in družba bo zanje gotovo vse storila, kar je v njeni moči. V južnoameriške države se je po svetovni vojski izselilo zelo veliko naših ljudi, zlasti iz Primorskega, toda če pogledamo, koliko mohorskih knjig prihaja k njim, moramo biti kar žalostni. To nas domá boli. Slovenci v Ameriki, vzdramite se! Ostanite v trajni duhovni zvezi z domovino! Naročite si knjige Mohorjeve družbe. Naročnina nanje je tako majhna, da jo tudi v današnji krizi lahko skoro vsakdo utrpí, knjige same pa morajo biti lepe, saj jih skrbno izbirajo naši najboljši možje. In ko jih boš bral, se zavedaj, da jih niso samo izbrali in

potrdili naši najboljši Slovenci, ampak da tudi dvestotisoč Slovencev uživa isto duhovno lepoto. Kaka ogromna slovenska družba! Samo častitati Ti morem, če boš prihodnje leto tudi Ti med njimi.

MOHORSKE KNJIGE

so prispele in jih dobijo naročniki pri g. Francu Laknerju, v nedeljo ves dan na njegovem domu calle Warnes 2215 dep. 2. (poleg postaje La Paternal), ob delavnikih pa v njegovem uradu Banco Germánico, L. N. Alem 150, Jugoslovanski oddelek.

Knjige so zelo lepe in veliko več vredne, kakor so naročniki svojčas plačali zanje.

Dobi pa vsak naročnik tehle pet knjig: Koledar za leto 1935; Ivan Zorec, Stiški svobodnjak (povest); Bogomir Magajna, Graničarji (povest); dr. Josip Mal, Zgodovina slovenskega naroda, najnovejša doba (12. zvezek); dr. Franc Kovačič, Anton Martin Slomšek (1. zvezek).

Naročniki dobe svoje knjige brez vsakega doplačila, samo proti ukazilu, da so naročnino resnično poravnali.

Isti gospod Franc Lakner sprejema ob istem času tudi nove naročnike za leto 1935. Članarina \$ 4.50. Za ta znesek bodo prejeli naročniki čez eno leto tele lepe knjige: Koledar za leto 1936; Ivan Zorec, Stiški tlačan (nadaljevanje letošnje povesti Stiški svobodnjak); dr. Franc Kovačič, Anton Martin Slomšek (konec); dr. Josip Mal, Zgodovina slovenskega naroda (13. zvezek); Franc Weiser, Vatomika, zadnji glavar Delavarov, resnična povest.

Rok za sprejemanje priglašencev je določen izključno samo do dne 4. marca. Upoštevati je mogoče samo tiste naročnike, ki poravnajo z naročilom tudi naročnino. Lansko leto smo poslali imena naročnikov prekasno, zato niso natisnjena v koledarju.

Prof. dr. Franc Jaklič, Ljubljana:

Baraga

(Nadaljevanje)

Ko je že vse tam okoli spreobrnil in so le najbolj zakrknjeni ostali v svojem poganstvu, si je zaželel novega dela; prelepi stavki so mu v pismu privreli iz apostolskega srca: "Samo to me žalosti, da je ta kraj tako slabo naseljen... S privoljenjem svojega škofa pojdem v drugo misijonsko pokrajino, kjer je, kot sem z gotovostjo zvedel, veliko divjakov, ki hrepene po kruhu življenja, pa ga ni, ki bi jim ga lomil, in kamor sploh še ni prišel noben misijonar. Zelo daleč proti severu je ta kraj in odločil sem se, iti za temi ubogimi ovčicami Dobrega pastirja, če bo njegova presveta volja."

Odslej je neprestano moledoval škofa za naslednika, pa tudi iz domovine si je želel sodelavcev. "Res, da morajo misijonarji v tej puščobni deželi veliko pretrpeti, a še veliko večja je tolažba in duhovna radost, ki jo uživajo", jim je zatrjeval.

V avgustu l. 1832. je nesel v Detroit tiskat svoj prvi otavski molitvenik "**Ottawa Anamie Masinaigan**". Veliko truda je imel pri pregledovanju tiska, ker so otavske besede nenavadno dolge. V mestu je divjala kolera in je neustrašeno poprijel tudi za dušno-pastirsko delo.

5. Ob Veliki reki.

Na mali Šmaren naslednjega leta 1833 je Baraga prepustil misijon Krivo drevo, v katerem je bila pod njegovim vplivom zrastle že vas okrog petdeseterih ličnih hišic in so se njegovi verniki čedalje bolj civilizirali, očetom redemptoristom; sam se je pa odpravil proti jugu in je ob **Veliki reki (Gran River)**, ki teče iz vzhoda v južni kot Michiganskega jezera, ustanovil čisto nov misijon Matera božje. S plahim sreem je šel tja, in po pravici, kajti ondotni

Otavani so bili vsi še malikovalci in so jih beli trgovci z žganjem in nenravnostjo še bolj izkazali. Tudi protestantski pastor je že bival ondi, četudi še ni imel nikakih uspehov.

Pa Baraga ni zdvajal, pogumno je šel na delo. Jezik Otavanov je skoro že deloma do dobra znal. Skliceval jih je skraja v novo kočo in jih v njej učil ter jim maševal; tudi otroke je začel učiti v njej. Kmalu je pa začel graditi cerkev, šolo in stanovanje zase. Rokodelci so bili silno dragi, ker jih je moral od daleč najeti. Cerkevno in mašno opremo je dobil z Dunaja in iz Ljubljane.

Da je imel zelo težavno stališče, razberemo iz njegovih besedi v pismu: "Ako bi ne želel in upal, privedi na pot zveličanja nekoliko nesrečnih duš, bi za ves svet ne hotel ostati tukaj, kjer je malikovalstvo z vsemi svojimi hudobijami tako globoko zakoreninjeno."

Zlasti je Indijance dušilo pijanstvo. Mnogim je bilo ovira za spreobrnjenje, ker se je moral vsak Indijanec pri krstu popolnoma in za vselej odpovedati opojnim pijačam. Baraga je namreč videl, da imajo Indijanci le dvoje na izbiro: ali pustiti opojne pijače, ali pa propasti. Zato ni odnehal. Žganjetržci so ga sramotili in obrekovali, da bi si pridržali kar največ nesrečnih žrtev. Neko noč so v dogovoru s protestantskim pastorjem, ki je bil besen ob Baragovih misijonskih uspehih, naščuvali pijano tolpo, da naj napadejo Baragovo hišo. Baraga je pa bil pravočasno opozorjen in je vrata in okna dobro zaprl. Cele 4 ure je pijana druhal oblegala njegovo hišo, da bi ga ubili; grozno je bilo njih tuljenje. Vsak hip je pričakoval, da mu bo nad streho iz lubja zaplapolal ogenj in bo tudi sam zgorel. Med tem peklenskim tuljenjem je Baraga ves čas klečal in molil. Sklenil je, da se bo za zgled žrtvoval: slovesno se je zaobljubljal, **da se bo skozi vse življenje popolnoma vzdržal vsake opojne pijače**. Ta sklep je do smrti zvesto držal, če mu je bilo še tako težavno, ko je bil včasih ves izčrpan od truda ali ko se je v premočeni obleki ves tresel od mraza. V strašnih zimah ob Gornjem jezeru je bil večkrat čisto premrl in bi ga bila kozarec vina ali čašica žganja segrela in poživila. Pa je vztrajno odbijal vse skušnjave in je svojo samoodpoved daroval Odrešeniku za duše.

Tudi iz misijona ob Veliki reki je hodil na misijonska potovanja. Delo in trudi so mu čedalje bolj šli v klasje. Kar naenkrat je pa dobil poziv od škofa, naj se umakne.

Zarružene države so namreč hotele svojo mejo čedalje bolj potisniti proti severu. Svobodno indijansko ozemlje okrog treh velikih jezer se je vedno bolj krčilo. Preprosti Indijanci so se da-

jali podkupiti ali pa upijaniti brezvestnim državnim agentom in so za nekaj mer alkohola prepuščali svojo zemljo. Ozemlje države Wisconsin (Uiskánsn) je belokožce zaradi rud in gozdov še posebno mikalo. Beli naseljenci so trdili, da je zemljo treba izrabiti, redko naseljeni Indijanci so pa ta prostrana ozemlja svojih dedov rabili le za lovišča. Tako je prišlo do žalostnega spora v katerem je vsaka stran imela svoj prav. Poleti 1834 se je ob Veliki reki raznesla vest, da bodo Otavani morali na zapad onstran Mississippija. Brž so sklicali posvetovanje mož in so povabili tudi rojake iz Krivega drevesa. Baragi so se docela zaupali, bil je popoln gospodar njih misli in čuvstev.

Država je vedela, da bo z neukimi Indijanci vse lažje opravila in jih razlastila, kot če se civilizirajo. Baraga je pa s krščanstvom širil tudi omiko mednje, zato ji je bil nevaren; pritisnila je na škofa in moral je oditi. Tudi ob tem udareu se nam Baraga pokaže v vsej svoji veličini: pokorno se je vdal naredbi predstojnikov in zopet so se mu misli odpravile k Gornjemu jezeru, kjer so množice Indijancev še tavale v temi in smrtni senci.

Prezivil je v **Ste. Clairu** (Sent Kléru) ob enako imenovanem jezeru, kjer je pastiroval med belimi. Dne 13. marca 1835 je pisal na Dunaj: "Hrepenéče čakam na odhod h Gornjemu jezeru. Upam, da se jih bo tudi tam veliko spreobrnilo. O, da bi imel peroti in bi mogel poleteti čez trdo zamrzla jezera ter biti čimprej pri teh poganih!"

6. V La Pointu.

Po binkoštih l. 1835 se je z brzoparnikom odpeljal proti severu, nato pa po počasni trgovski ladji preko Gornjega jezera. Izstopil je na otoku **La Pointe** (La Pojnt), na svoji tretji misijonski postaji, ob zapadnem delu južne obale Gornjega jezera. Le 3 dolarje denarja je še imel, ko je prišel.

Ob Gornjem jezeru so bivali Očipve Indijanci. Njih jezik se le malo razlikuje od otavskega; po svojem življenju so pa bili precej slabši.

(Dalje prihodnjič)

Franc Dalibor, Buenos Aires:

Argentinski Filmi

XIV. FILM

Argentina v številkah

(Nadaljevanje)

Teritorij Santa Cruz.

Prebivalec: 22.990. Površina: 277.000 km².

Živinoreja: govedi: 17.982; ovac: 6.880.392; svinj: 3.095; konj: 87.761; koz: 9.023; oslov in mul: 1.998; perutnine: 83.769.

Posejana površina: detelja: 1.800 ha; razna žita: 834 ha.

Teritorij Tierra del Fuego (Ognjena zemlja)

Prebivalec: 2.700. Površina: 21.610 km².

Živinoreja: govedi: 4.194; ovac: 843.339; svinj: 155; konj: 5.869; perutnine: 3.029.

**

Iz gornje statistike moremo izluščiti cel niz velezanimivih dejstev. Provincija Buenos Aires, največja po površini je v mnogem najnaprednejša, najbolj civilizirana. Njena površina se krije skoro s površino Italije (Provincija Buenos Aires 301.273 km², Italija 312.000 km²), toda medtem, ko preživlja Italija 42 milijonov prebivalcev nudi provinca Buenos Aires isto površino veliko bolj rodovitne zemlje, trinajstkrat manjšemu številu 3.247.329 prebivalcev. Celotna Argentina je 6 krat tako velika kot Nemčija (slednja šteje 70 milj. prebivalcev, Argentina pa 12 ali šestkrat manj), ali Francija, ali Španija; je desetkrat tako velika kot Anglija ali Italija. Dočim menda vse države tožijo nad pomanjkanjem prostora, zemlje, so še danes resnične besede že davno umrlega predsednika argentinske ljudovlade Sarmienta: "El mal que aqueja á la República Argentina es su extensión — Razsežnost je

zlo, ki tare Republiko Argentino." Zaradi velike razsežnosti in majhne obljudenosti argentinske zemlje, pri najboljši volji ni mogoče zgraditi dovolj železnic, cest, kanalov, mostov, ni mogoče primerno urediti prometa, ki je predpogoj vsakega napredka in civilizacije. Iz istih vzrokov ni mogoče spraviti na trg mnogih odličnih deželnih sadov in pridelkov, ni si mogoče za primerno ceno nabaviti potrebnega orodja in živiljskih potrebščin, ki jih zemlja ne daje na mestu. Prostrane in dostikrat neverjetno rodovitne pokrajine so zaradi tega za enkrat še brez vsake praktične in pridobitne vrednosti. Kaj si boste mislili na primer tam v Evropi, ko čitate v pismih "botri Mini" o estanciji, ki leži v najnaprednejši in najobljudenejši argentinski provinci Buenos Aires, pa ima 45 km daleč do najbližje vasi, v cerkev, na občino, do pokopališča? Ali če se spomnite Slovencev, o katerih je naše Duhovno življenje že svojčas pisalo, ki imajo 30 legev ali 150 km do najbližje kapele? Ali o župniji, o kateri smo tudi svojčas že pisali, ki je dvakrat tako velika, kakor vsa Slovenija pa ima samo 20.000 prebivalcev, ki jih pastiruje en sam duhovnik kakor ve in zna. Ali če o slovenskih šolskih sestrah, misijonarkah v Laishi, berete, da imajo do najbližjega mesteca Formose nad 100 km poti skozi pragozd.

Istotako vidimo, da v Argentini ne negujejo žafrana, in vendar je to pridelek, ki se ga z zlatom odtehta. Ako ga gojijo v Jugoslaviji na grški meji, bi gotovo tudi v Argentini uspeval. Premišljajte o tem Slovenci v Chaeu, ki imate najbrž zato pripravno zemljo in podnebje.

Brez dvoma boste sedaj lažje razumeli gospoda predsednika Sarmienta, da je razsežnost Argentine še danes **zlo**, kakor Vam bo tudi lažje razumljiv izrek drugega znamenitega argentinskega predsednika: "Gobernar es poblar — Vladati se pravi deželo obljuditi!" Lažje Vam bo razumljivo, zakaj da so predvojna in prva povojna leta mnoge južnoameriške dežele in posebno Argentina, tako vabile izseljence v svoje kraje in jim dajale najrazličnejše ugodnosti, da so se lahko ustanovili in tudi osamosvojili. Klic "Poblar, poblar!" v Argentini še nikakor ni zamrl. Ravno ta čas pripravljajo argentinske državne oblasti velike načrte o naseljevanju zemlje, ki leži še neobdelana. Duhovno življenje je tudi o tem že poročalo in bo še. Samo preko obljudenih pokrajin je namreč mogoče razširiti pravo civilizacijo in kulturo.

Vsakemu Slovincu bi svetoval, da si prečita knjigo umrlega češkega učenjaka prof. Franc Lácine "La república Argentina como destino de la inmigración europea — Republika Argentina kot cilj

evropskega izseljenstva", ki trdi, da je v Argentini prostora še za najmanj 150 milijonov ljudi, ki bi lahko živeli v mnogo lažjih razmerah kot v Evropi, dočim bi tako gosto naseljena kot na primer Italija preživljala Argentina 420 milijonov prebivalcev, dočim jih ne šteje danes — dobro si to zapomnimo — niti polnih dvanajst.

Kar se vinoreje tiče vidimo, da pride na leto in glavo okrog 41 litrov vina, številka, ki jo poseka edinole Francija. Vidimo nadalje, da ajde v Argentini v opombe vrednih količinah ne sejejo. In vendar bi se naši mali in veliki tako radi mastili z ajdovimi žganci. Morda se pa kak slovenski čakarero loti tega problema, trg bi mu bil zagotovljen, ker tako Slovani kot Germani zelo obrajtamo ajdovo moko.

V provinci San Luis, ki je na glasu siromašne pokrajine vidimo, da pride na vsakega prebivalca: 3 koz, 3 ovac, 1 osel, 3 kokoši, 1½ konja. Nемеc bi rekel: "Mein Liebchen was willst Du noch mehr — Kaj pa hočete še več?"

Statistika nam pové, da gojijo riž samo v prov. Tucumán. Jaz bi temu oporekal, kajti na svojih potovanjih sem videl prav znatne riževe plantaže v prov. Corrientes in Misiones. Sicer pa vsa riževa produkcija v Argentini ne zaleže argentinskemu prebivalstvu za en mesec.

V Chacu pride na osebo 7 glav goveje živine, kar je gotovo lep kapital. Ali gledé govedoreje poseka vse ostale pokrajine teritorij Formosa, kjer pride na vsakega prebivalca kar 24 glav govedi! Računajoč povprečno vsako govedo po 100 pesov pomenijo čedno svotico 2.400 pesov ali 24.000 Din samo govejega premoženja na sleherno odraslo in otroško glavo. Človek ne bi verjel, da v tako tropični pokrajini tako dobro uspeva govejereja. Samo to je šment pri tem govedarskem blagru v Formosi, da tvorijo polovico prebivalstva na pol divji Indijanci, ki živé po gozdovih ter se hranijo od lova, na ostalih 20 tisoč prebivalcev pa razmeroma tudi ne pride po 24 govedi, kakor smo gori računali, marveč bodo pravi iastniki najbrže redkoštevilni estancierji, ki se večkrat držijo tistega: "meni groš, tebi knof" in lastujejo po deset in dvajset tisoč govedi, dočim revežev tudi v Formosi ne manjka.

V Chubut-u in v Santa Cruz vidimo, da pridejo po 4 konji na vsakega prebivalca.

(Dalje prihodnjíč)

Takole piše

.....
 med drugim gospod urednik Duhovnega življenja urednici Našega mladega rodu:

Vljudno Vas prosim, velecenjena gospodična učiteljica in urednica, kar najbolj priporočite Vašim malim čitateljčkom in prijateljčkom, naj berejo to pot in vedno Vašo res znamenito povest o Lipetovem biču. Ne dvomim, da bodo iz srea, veseli lepe povesti same, kakor tudi izvirnih in posrečenih ilustracij našega tako odličnega slovenskega slikarskega in risarskega umetnika.

Ob isti priliki Vas prosim, da jih opozorite tudi na katekizem, ki izhaja redno tedensko v službenem vestniku Slovenske katoliške misije ob sklepu našega lista.

Obžalujem pa, da to pot ne bo mogoče priobčiti nobene izmed Vaših učnih ur, ki ste mi jih poslali in ki so nekaj tako posebnega v slovenskem mladinskem slovstvu. Čisto prav ima slovenska izseljenska mladina, da jih pričakuje s tako nestrpnim veseljem. Kaj bi se po daljnih tujih deželah ne veselili kaj več slišati o domovini njihovih mater in očetov, posebno, ko znate tako prijetno učiti in kramljati s svojo mladino! Razumljivo bi jim bilo posebno všeč, kar vidim, da imate zanje že pripravljene: o Sveti gori pri Gorici, o koroških Ziljanih, o gorenjskih narodnih nošah, itd. Kako jim ne bodo všeč skrbno risani zemljevidi (menda Vam jih riše gospod meščanskošolski učitelj Jakob Gospodarič, če sem prav slišal; lepo ga pozdravite in se mu zahvalite, čeprav nam delajo nje-

gove lepe risbe velike stroške, ki jih moramo plačevati klišarju). Ampak: prostora ni. Tudi botri Mini in njenemu "pisatelju" bom moral to pot vzeti besedo, pa naj se še tako hudujeta. Čeprav namreč "Lipetov bič" ni samo otroška, je vendar v glavnem mladinska povest, Duhovno življenje pa je v glavnem glasilo odraslih slovenskih izseljencev, ki so samo iz ljubezni do slovenske izseljene mladine, odstopili nekaj prostora Vašemu mlademu rodu, ki jih pa v njihovih pravicah ne smem oškodovati, ker končno vendarle oni in izključno samo oni plačujejo list Duhovno življenje.

Če vendar želite, da bi prinašalo Duhovno življenje vse, česar ste mu poslali: povesti, učne ure, razna pisma, smešnice za židano voljo, zanke in uganke, Vam dam tale predlog in nasvet:

Zberite nam za vsako številko pesov 10.— ali Din 100.—, to je mesečno Din 400.— in letno Din 4.800.—, pa bo izhajal Naš mladi rod lahko vsak teden na osmih straneh, sicer kot priloga Duhovnega življenja, vendar posebej vezan. Ostale stroške za tak listič je pripravljena nositi uprava Duhovnega življenja, ker bo imel tako njen list tedensko po štiri, oziroma po osem strani več, to je s prilogo vred **ob isti ceni** tedensko po 44 strani!

Trdno upam, da boste teh skromnih letnih Din 4.800.— z lahko to našli med našimi domačimi, ki jim je mar v tujem morju potapljajoče se slovenske izseljenske dece. Tak listič v spremstvu naše kolikortoliko že po vseh deželah, koder žive slovenski izseljenci vpeljanega glasila — Duhovno življenje gre že v sedemnajst držav — bi veliko več koristil slovenskim izseljencem, kakor na primer dvojje ali troje slovenskih izseljenskih učiteljev, ki bi veljali — brez pretiravanja — vsaj desetkrat toliko. Da ne govorim o slovenskih izseljenskih šolskih tečajih izmed katerih mnogi že doslej rabijo naš list kot važno pomožno učno sredstvo.

Nadejam se, da se boste z vso Vam lastno energijo vrgli na delo, da uresničite to lepo misel.

....."

Ta odlomek iz pisma gospoda urednika daje podpisana urednica na znanje slovenski izseljeni deci in vsem tistim, ki imajo smisel zanj.

Urednica
Našega mladega rodu.

VI LAHKO ŽIVITE BREZ SKRBI
ČE SE OBRAČATE ZA VSE VAŠE BANČNE OPERACIJE NA

Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Podružnica: CORRIENTES 1900

ZAKAJ?

ZATO KER, potom BANCO HOLANDES lahko nakažete Vaši družini denar VARNO, HITRO in z NAJMANJŠIMI STROŠKI.

ZATO KER, BANCO HOLANDES plača za Vaše hranilne vloge NAJBOLJŠE OBRESTITI.

ZATO KER, pri BANCO HOLANDES lahko kupite prevozne karte za najboljše in najhitrejše parnike, po najnižjih cenah.

VAŠ DRUGI DOM: BANCO HOLANDES

Pridite osebno ali pa nam pišite — da se boste prepričali.
Uradujemo od 8.30 do 19. ure. Ob sobotah do 12.30.

Da bodo Vaši otroci boljši, bolj razumni in bolj pridni, jim kupite **VIGILOVE OTROŠKE POVESTICE** o katerih je naš list že obširneje pisal. Doslej je izšlo 63 zvezkov, okusno vezanih in ilustriranih. Po deset centavov.

**Dr. JUAN ANGEL
MARTINOLICH**
odvetnik

MONTEVIDEO 481
U. T. 35-5223

Edino glasilo slovenskih izseljencev v zapadni Evropi, Franciji, Belgiji, Holandiji, Nemčiji in Luksemburgu, je mesečnik

RAFAEL

Kdor bi rad vedel, kako da se godi njegovim prijateljem in znancem, ki so se izselili v te dežele, ali sploh slovenskim izseljencem, naj si list naroči pri Upravi **RAFAELA**, Kruinstrat 28, Heerlen, Holandija. Stane za vse leto samo en peso in pol. Ravno tam se nahaja tudi uredništvo, kateremu pošiljajte kratka pa zanimiva poročila, kako da se Vam godi, kjerkoli že živite.

PARE!

Ali znaš čitati? Potem imaš v rokah zlati ključ do vseh človeških znanosti in vednosti! Samo znati je treba s tem dragocenim ključem prav ravnati in druga za drugo. Če Ti bodo odpirala vrata v človeške vede in umetnosti. Edina slovenska splošno kulturna in družinska izseljenska revija Duhovno življenje Te želi po svojih najboljših vednostih in sposobnostih voditi v skrivnostno duhovno kraljestvo lepega, dobrega in resničnega in Ti služiti, da boš poceni znal prav rabiti svoj dragoceni ključ in odpirati vrata znanosti in vednosti drugo za drugo. Duhovno življenje ne prinaša nobenih malopomembnih dnevnih vesti ali malenkostnih domačih

in tujih sporov, pač pa Ti nudi celo vrsto odličnih znanstvenih in leposlovnih sestavkov, ki so jih prvi slovenski umetniki in znanstveniki napisali nalašč zanj. Duhovno življenje je prava, odlična in edina SLOVENSKA IZSELJENSKA LJUDSKA VISOKA ŠOLA. Ni vseeno, če je bereš ali ne. Nespametno je omalovaževati odlične misli, ugotovitve in navodila, ki so jih naalšč za Te napisali najboljši Slovenci! Izobrazuj se! Kdor danes ne napreduje, nazaduje! Malokomu pa je temeljita in resnična izobrazba bolj potrebna kakor slovenskemu izseljencu, preprostemu in ubogemu sinu malega naroda, ki ga je vrglo življenje daleč iz domačih krajev in stoji pred neverjetno težko nalogo, da se uveljavi v bogatem, širnem in sovražnem tujem svetu. — Naroči si Duhovno življenje! Naročnina petih papirnatih pesov za revijo, ki izhaja tedensko na najmanj 32 straneh, je neverjetno nizka. Piši po številko na ogled in jo boš dobil popolnoma brezplačno! Če bi Ti list ne bil všeč, ga spravi nazaj v kuverto, napiši nanjo "rehusado" in jo brez stroškov (brez nove znamke) vrzi v poštni nabiralnik, in stvar je urejena. Če bi Ti bil list všeč, pa je treba seveda čimprej nakazati naročnino na način, kakor je na ovitku vsake številke posebej razložen, Upravi Duhovnega življenja, Avalos 250, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Boletín de la Misión Católica Eslovena
Službeni vestnik Slovenske katoliške misije

CERKVENI KOLEDAR

24. februar — druga predpostna nedelja — najprimernejša služba božja za Slovence na Paternalu ob osmih v župni cerkvi svete Neže.

25. februar — ponedeljek — spominski dan svetega papeža Feliksa III.

26. februar — torek — spomin svetega aleksandrijskega škofa Aleksandra, ki je moral iz Cerkve izobčiti svojega duhovnika, znanega krivoverea Arija.

27. februar — sredo — spomin šele pred nekaterimi leti umrlega in svetnikom proglašeneGabrijela žalostne Matere božje.

28. februar — četrtek — spomin neštetihsvetih duhovnikov, diakonov in vernikov, ki so za cesarja Valerijana stregli kužno bolnim, sami oboleli in umrli, in so jih verniki takoj začeli častiti kot svetnike.

1. marec — petek — prvi petek v mesecu, spomin svetih dvestošestdesetih mučencev, ki so bili na povelje cesarja Klavdija hkrati pomorjeni zaradi stano vitne vere v Kristusa.

2. marec — sobota — spominski dan svetega papeža Simplicija.

3. marec — tretja predpostna nedelja — najpripravnejša služba božja za Slovence na Paternalu ob osmih v župni cerkvi svete Neže.

NEDELJSKO BERILO

2 Kor 11, 19 — 12, 9

Bratje!

Radi prenašate nespametne, ker ste pametni (1). Prenašate

(1) Človeku, ki ne pozna razmer v katerih je bilo pisano to drugo pismo apostola Pavla kristjanom v Korint iz katerega je vzeto današnje nedeljsko berilo, se bo zdela ta dolga apostolova samohvala čudna, več ko čudna. Treba je zato, da opišemo ob tej priliki prav na kratko razmere v katerih je bilo pismo pisano.

namreč, če vas kdo usužnjuje, če vas kdo ujeda, če vam kdo jemlje, če se kdo povišuje, če vas kdo v obraz bije. (2)

V nečast pravim: sm obili pač slabotni! (3) V čemer si pa kdo kaj upa — nespameti govorim — si tudi jaz upam: So Hebrejci? Jaz sem tudi. So Izraelci? Jaz tudi. So zarod Abrahamovi? Jaz tudi. So služabniki Kristusovi? — v nespameti govorim — jaz še bolj: s trudi (4) čez mero, z ječo čez mero, z ranami v izobilju, s smrtno nevarnostjo pogostoma. Od Judov sem jih petkrat dobil po eno manj ko štirideset (5). Trikrat sem bil šiban, enkrat kamnan, trikrat se je ladja z menoj razbil^a, eno in en dan sem prebil na globokem morju. (6) Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnimi brati; v trudu in naporu, v pogostnem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti. Brez tega, kar me povrh še zadene, imam vsakdanji opravek, skrb za vse cerkve. Kdo je slaboten in bi jaz ne bil slaboten? Kdo se pohujšuje in bi

Ko se je apostol Pavel na tretjem misijonskem potovanju mudil v Efezu, je v prvih mesecih leta 57 dobil iz Korinta poročilo, da je nastal med tamošnjimi verniki nered: razpaslo se je strankarstvo, verniki so se vdajali razuzdanosti in se pravdali celo pred poganskimi sodniki. Odposlanci korintske Cerkve, ki so Pavlu o tem poročali, so ga prosili tudi pojasnila o nekaterih spornih vprašanjih, ki jih za časa apostolovega bivanja med njimi niso prav razumeli ali si jih zapomnili.

Iz Efeza je pisal apostol Pavel Korinčanom obširen list, v katerem svari, poučuje, jim odgovarja na vprašanja in jim obeta, da bo skoro prišel osebno mednje.

Žal pa obljube ni mogel tako hitro izpolniti, kakor je mislil, ker se je predolgo ustavljal po macedonskih mestih. Njegov sodelavec in poznejši škof na Kreti, Tit, ki ga tudi zato dobro poznamo, ker mu je pisal apostol Pavel pozneje dvoje pisem, ki so se do danes ohranila. Tit je toraj Pavlu poročal, da so se Korinčani v glavnem sicer poboljšali in da ga večinoma z veseljem pričakujejo, vendar jih je ostalo še nekaj zlasti judovskih učiteljev, ki so rovali proti Pavlu češ, da se za Korinčane malo briga in sploh da je nagel, ustanovitven, ošaben in sebičen, dočim so seveda hvalili sami sebe.

Pavel je moral še nekaj časa ostati v Macedoniji, zato je poslal Tita spet nazaj v Korint z drugim pismom, v katerem med drugim prosi korinčane, naj malo potrpijo, če se bo zaradi nasprotnikov moral tudi on kaj malega pohvaliti (11, 16). Samohvala je sicer nespametna, ampak Korinčani, ki poslušajo prazne hvale zlasti nekaterih judovskih učiteljev, so ga h samohvali prisilili (12, 11). Naj ga torej poslušajo, če bo nekaj časa nespametno govoril in saméga sebe hvalil, saj radi prenašajo in poslušajo nespametne ljudi, ker so sami pametni.

(2) Vse to so delali Pavlovi nasprotniki v Korintu in Korinčani so potrpeli. Pomisliti je treba, da so bili Pavlovi nasprotniki učenejši kristjani, ki

mene ne peklo? (7) Če se je treba hvaliti, se bom hvalil s svojimi slabostmi. Bog in Oče Gospoda Jezusa, ki je hvaljen vekomaj, ve, da ne lažem. V Damasku je dal namestnik kralja Areta (8) damaško mesto zastražiti, da bi me vjel, toda spustili so me v kožo skozi okno po zidu in sem ubežal njegovim rokam.

Hvaliti se je treba. (9) Ne koristi sicer nič, prišel pa bom do prikazni in razodetij Gospodovih. Vem za človeka v Kristusu, ki je bil pred štirinajstimi leti — ali v telesu, ne vem, ali izven telesa, ne vem. Bog ve — zamaknjen v tretje nebo. (10) In vem, da je bil tisti človek — ali v telesu, ali izven telesa, ne vem, Bog ve — zamaknjen v raj in je slišal skrivnostne besede, ki jih človeku ni pripuščeno povedati. S takim se bom hvalil, s seboj pa se ne bom hvalil, razen s slabostmi. Zakaj, ko bi se tudi hotel pohvaliti, bi ne bil nespameten, ker bi govoril resnico; toda o meni več, kakor na meni vidi ali od mene sliši; in da bi se zaradi velikih razodetij ne prevzel, mi je bil dan trn v meso, angel satanov (11), da me bije. Zaradi njega sem trikrat prosil Gospoda, da bi od mene odstopil; (12) ali rekel mi je: "Dovolj ti je moja milost, zakaj moč se v slabosti spopolnjuje." (13) Z veseljem se bom torej rajši hvalil s svojimi slabostmi, da bi prišla name moč Kristusova. Zato so mi vseč slabosti, zasramovanje, potrebe, preganjanje in stiske za Kristusa.

so se izpreobrnil iz judovstva in so se smatrali zato za več vredne, kakor sami Korinčani. Pavel se skoro malo norčuje iz Korinčanov, ki so poslušali tiste, ki so bili pravzaprav njihovi nasprotniki.

MALO KATEKIZMA ZA NAŠE MALE

Prinašali so k Jezusu tudi otročiče, da bi nanje roka položil in zanje molil.

Ko so to videli Jezusovi učenci, so ljudi karali. A Jezus jim je rekel: "Pustite otročičem, naj prihajajo k meni, in ne branite jim. Zakaj takih je nebeško kraljestvo."

In Jezus je otročiče objemal, polagal nanje svoje roke in jih blagoslavljal.

Koga je Jezus posebno ljubil?

Jezus je posebno ljubil nedolžne otroke.

Pomni. Jezus je dajal otrokom blagoslov. Njegov blagoslov lahko dobiš tudi ti. Na koncu pridige in maše ga podeli mašnik, na koncu litanij pa Jezus sam v sveti hostiji.

Otroci, ki se lepo vedejo pred tabernakljem, delajo Jezusu veliko veselje.

Germánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 -- Banco Germánico, Santos, Rua 15 de Novembro 164 -- Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Asunción, Calle Pres. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huerfanos 833 -- Banco Germánico, Valparaiso, Calle Pratt 238.

Francosko, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Paris, 11 rue Lafayette.

Holandsko: Hollandsche Bank -- Unie N. V., Heeregracht 432, Amsterdam, Holandija.

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporočila se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (12 Paternal)

ZAVOD NAŠIH ŠOLSKIH SESTER v ROSARIJU

calle CORDOBA 1646

sprejema na stanovanje in hrano
deklice, ki obiskujejo notranjo
ali katerokoli zunanjo šolo.

— ZAVOD — SV. CIRILA IN METODA

sprejema dečke v popolno varstvo
Obrnite se pisмено ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO
C.G.B.A. (Bs. Aires)

"CLINICA DENTAL DEL PLATA" CARLOS CH. LALANNE

CARLOS PELLEGRINI 311 esq. SARMIENTO
Sprejema vsak delavnik od 9—11.30 in 14—18 h
GARANTIRANO VSE V STROKO SPADA-
JOŠE DELO. BREZPLAČNA POSVETOVA-
NJA. — SPECIJALIZIRAN ZA BOLEZNI
(PRELUKNJANJE) NEBA.

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. N. Alem 150 - BUENOS AIRES - 25 de Mayo 149-59

Javljam o našim cenjenim poslovnim prijateljem, da ponovno pošiljam o v.a. denarna nakazila:

BRZOJAVNO PO AEROPLANU PO POŠTI

naravnost v Jugoslavijo potom:

POŠTNE HRANILNICE - BEOGRAD

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE - ZAGREB

ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE - LJUBLJANA

Sigurnost! Točnost! Uslužnost! Zaupanje!

Uradne ure: od 8 $\frac{1}{2}$ do 19, v soboto od 8 $\frac{1}{2}$ do 12 $\frac{1}{2}$.